

Są to jakby wyjątkowe rośliny. Nie budzą one żadnych zastrzeżeń u nawet najbardziej ostrożnych miłośników kwiatów, są wręcz uważane za przychylne dla człowieka. Jonizują one powietrze ujemne, a to sprzyja tworzeniu się korzystnego mikroklimatu w pomieszczeniach. Posiadają biopole wzmacniające biopole człowieka i wydzielają przy tym dużo tlenu. Lubią być obficie podlewane, więc woda parując zwiększa wilgotność powietrza. Przy tym mają taką różnorodność kształtów, bogactwo odcieni zieleni oraz przebarwienia blaszki (białe srebrzyste, różowe, brunatne), że są bardzo atrakcyjne. Niektóre dodatkowo wydzielają przyjemną woń (mają aromatyczne liście).

Królestwo: Rośliny (Plantae)

Gromada: Paprotniki (Pteridophyta)

Klasa: Paprocie (Polypodiopsida, Pteropsida)

Do gromady paprotników zaliczamy: widłaki, skrzypy i paprocie. Są to rośliny zarodnikowe, które przechodzą przemianę pokoleń. Sporofit jest samodzielną rośliną, która osiąga nieraz duże rozmiary, a gametofit jest drobną rośliną zielną wyposażoną w chloroplasty lub bezzieleniową (może wchodzić w symbiozę z grzybami). Gametofit najczęściej ginie po usamodzielnieniu się sporofitu. Paprotniki mają wiązki przewodzące (zróżnicowane na część sitową i naczyniową), dzięki którym osiągnięte zostało u nich dobre przewodzenie wody. W budowie morfologicznej sporofitu paprotników możemy wyróżnić łodygę, liście i korzeń (krótkie korzenie przybyszowe).

Paprocie to największa licząca ponad 12 tysięcy gatunków, (230 rodzajów) klasa paprotników. Ciągłe są problemy z ich nazewnictwem, gdyż klasyfikacje botaniczne wielokrotnie się zmieniały. Często najpierw się odchodziło od pewnych nazw, by potem do nich na nowo powrócić. Dlatego w chwili obecnej jest równocześnie używanych wiele synonimów. Są to bardzo zróżnicowane rośliny. Niektóre paprocie drzewiaste osiągają wielkość nawet kilkunastu metrów, za to te najmniejsze paprocie wodne mają tylko po kilka centymetrów wysokości. Łodyga paproci może występować w różnych formach i tak może być prosto wzniesiona, płózca się lub w postaci kłacza, ukryta w ziemi. Większość gatunków paproci posiada duże, zielone, często pierzaste (pojedynczo pierzaste lub wielokrotnie pierzaste) liście. Młode liście są zwinięte i kształtem przypominają pastorał. Na spodniej stronie starszych liści znajdują się zarodnie z zarodnikami. Zarodnie te najczęściej są zebrane w kupki, niekiedy okryte zawijką. Część gatunków paproci ma dwa rodzaje liści. Są to liście zarodnioosne (sporofile) oraz liście pienne, asymilacyjne (trofofile). Są one inaczej wykształcone i różnią się między sobą. Zjawisko to nazywane jest dwupostaciowością liści. Gdy zarodniki dojrzeją, opuszczają zarodnie, a następnie kielkują i wytwarzają zielony gametofit. U większości gatunków gametofit jest bardzo maleńki (około 5 mm średnicy), ma sercowaty kształt i przytwierdzony jest do podłoża przez specjalne chwytники (ryzoidy, a nie korzenie) za pomocą, których pobiera wodę i sole mineralne. Na spodniej stronie gametofitu powstają rodnie z komórkami jajowymi i plemnie z plemnikami. W odpowiednich warunkach koniecznie w obecności wody następuje zapłodnienie komórek jajowych. Z takiej zapłodnionej komórki jajowej wyrasta sporofit, który początkowo rozwija się wewnątrz rodni i czerpie substancje odżywcze z gametofitu. Następnie w miarę wzrostu i rozwoju sporofit przerasta gametofit i staje się w pełni samodzielną rośliną.

Paprocie

Paprocie występują praktycznie we wszystkich strefach klimatycznych, może tylko za wyjątkiem terenów wybitnie suchych oraz bardzo zimnych. Najwięcej paproci jednak występuje w strefach tropikalnych i subtropikalnych. Paprocie mają raczej niewielkie znaczenie użytkowe, w tropikach mogą stanowić cenne źródło skrobi jadalnej. Wiele gatunków paproci posiada części jadalne i mogą to być: kłodziny, bulwiaste zgrubienia, kłącza czy też młode pąki liściowe, choć zdarzają się też paprocie silnie trujące. Prowadzi się ciągle badania nad farmakologicznym użytkowaniem paproci, a już od dawna znane jest lecznicze działanie ekstraktów z części roślin, niektórych gatunków. Znacznie większe znaczenie mają ciągle jako rośliny ozdobne i są bardzo popularne w uprawie. Mogą być uprawiane jako rośliny do dekoracji pomieszczeń oraz jako rośliny ozdobne na tereny zewnętrzne, czyli parki, ogrody, cmentarze. Również stosuje się je jako tzw. zieleń ciętą do uzupełniania i przystrojenia wiązanek i bukietów. Z wyjątkiem paproci z gatunku ciemnotka okrągłolistna (*Pelleaea rotundifolia*), która jest kserofitem wszystkie pozostałe mają podobne wymagania. W okresie wegetacji wymagają stanowiska cienistego lub półcienistego, ale zimą w miarę jasnego stanowiska. Do podlewania i zraszania używamy miękkiej wody, a podlewać należy je regularnie i obficie. Ziemia powinna być stale wyraźnie wilgotna, lecz nie nadmiernie mokra. Wymagają również wysokiej wilgotności powietrza. W okresie wzrostu (wegetacji) temperatura w pomieszczeniu powinna być raczej umiarkowana, a w okresie zimowym chłodno. Paprocie nie lubią przeciągów i gwałtownych wahań temperatury. Podłoże najlepiej jak jest przepuszczalne, próchnicze i lekko kwaśne. Rośliny zasila się nawozami o słabym stężeniu, co 2 tygodnie, przez cały rok, (choć nieco mniej zimą). Paprocie możemy nazwać roślinami przyjaznymi dla człowieka, które nie dość, że upiększają nasze otoczenie to jeszcze wpływają korzystnie na nasze samopoczucie i zdrowie. Zachęcamy gorąco do ich uprawy.

Gatunki występujące na terenie Ogródu:

- Adiantum (adiantum) - rodzina Adiantaceae
- Asplenium (Zanokcica) - rodzina Aspleniaceae
- Blechnum (podrzeń, blechnum) - rodzina Blechnaceae
- Cyrtomium - rodzina paprotnikowatych (Aspidiaceae - Dryopteridaceae)
- Marsilea (Marsylia) – rodzina Marsileaceae (marsyliowate)
- Nephrolepis (nephrolepis) – rodzina Davalliaceae (Nephrolepidaceae)
- Pellaea (Pelea) - rodzina Pteridaceae (Sinopteridaceae)
- Phlebodium aureum (Polypodium aureum) - flebodium złociste - rodzina Polypodiaceae
- Phyllitis scolopendrium (Jęczyznik zwyczajny) – rodzina Aspleniaceae
- Platyterium – rodzina Polypodiaceae
- Pteris – orliczka – rodzina Pteridaceae (Polypodiaceae)